Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCIII. Ч. 92. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 16-го ТРАВНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 16, 1986 No. 92. VOL. XCIII.

УІА ВСТАНОВИВ КОМІТЕТ КАТАСТРОФИ

Ню Йорк. — Координаційний Комітет в Справі Української Катастрофи, організований і підтримуваний Українським Інститутом Америки, користується підтримкою численних українських організацій. Метою його створення стала потреба збирання інформації про нуклеарну катастрофу в Чорнобилі та допомоги потерпілим.

Комітет є ланкою зв'язку між українськими групами, допомоговими організаціями та окремими особами в акціях надання допомоги. Комітет є місцем координування всіх повідомлень про сучасне становище в Україні, про стан здоров'я мешканців зони, заторкнутої катастрофою. Цю інформацію одержуватимуть відповідні допомогові організації, крайова та місцева преса. Комітет буде задокументовувати цілу скалю трагедії протягом наступних місяців.

Комітет звертається по допомогу всіх зацікавлених і занепокоєних осіб. Якщо хтонебудь дістане будь-яку інформацію про ситуацію в Києві або в сусідніх областях, проситься телефонувати до Комітету.

Комітет закликає всіх зацікавлених і занепокоєних осіб надсилати листи та телеграми до відповідних працівників місцевих і центральних урядових установ, до Організації Об'єднаних Націй, до комісій і всіх пов'язаних з ними світових організацій. Він пропонує: а) звертатися зі закликом надсилати ліки, службовий персонал, харчові продукти та одяг жертвам трагедії; б) просити про надання допомоги жертвам радіації для приїзду на Захід з метою одержання медичної допомоги; в) передавати на Захід більше інформації про характер цього нещасного випадку, його причини та розмір спустошення.

В цей час національної трагедії комітет закликає всіх спроможних добровільно пожертвувати своїм часом чи ресурсами, негайно вступити в телефонічний зв'язок з комітетом. Спеціяльна постійна лінія контакту, телефонічне число Nuc Hotline (212) 288-2917.

ГУБЕРНАТОР МАССАЧУСЕТС ПЕРЕПРОСИВ УКРАЇНЦІВ

Бостон. — Як подає щоденник „Бостон Гералд" з 10-го травня ц.р. губернатор стейту Массачусетс Майкел Дукакіс вибачився перед українською групою за те, що його дружина Кітті не хотіла допустити українців до співучасті при відзначуванні річниці голокосту.

Це сталося завдяки сильному протестові спікера Палати Репрезентантів стейту Массачусетс Джорджа Кеверіяна, який перший зорганізував відзначування річниці голокосту у своєму стейті і особисто платив усі видатки з цим зв'язані. Він був незвичайно обурений тим, що дружина губернатора, як спонзор цьогорічного відзначення, не хотіла співучасті у ньому українців не зважаючи на те, що Великий голод в Україні був одним з найбільших голокостів в історії людства.

У висліді губернатор М. Дукакіс публічно в часі відзначування у п'ятницю, 9-го травня перепросив у своєму та своєї дружини імені представників української спільноти та пригадав присутнім про зумисне викликаний голод в Україні у роках 1932-33, який спричинив совєтський комуністичний уряд, щоб зламати українську націю.

Дж. Кеверіян, який проводив церемонією, відчитав резолюцію, що її схвалила леґіслятура стейту в четвер, 8-го травня і вияснив, що у відзначуваннях голокосту включається усі геноциди, які відбувалися у світі, а не лише один чи два.

Відзначування голокосту у Бостоні організували групи вірменів, жидів і камбоджців, що живуть тут. Дж. Кеверіян, ініціятор таких щорічних святкувань, заявив, що є конечним, щоб участь брали у них також українці. У висліді його інтервенції взяло участь понад 100 українців.

А. Артуковіча засудили на смертну кару

Загреб, Юґославія. — У вівторок, 13-го травня ц.р., тут формально закінчився процес над Адреєю Артуковічем, колишнім міністром юстиції і внутрішніх справ у провінційному хорватському уряді під час німецької окупації Юґославії, якому жидівські організації, а пізніше — Бюро спеціяльних інвестиґацій (ОСІ) при Департаменті справедливости ЗСА, а також юґославський комуністичний уряд, закидали численні воєнні злочини, зокрема винищування у Хорватії цивільного населення — жидів, циганів, комуністичних партизанів тощо.

Після відібрання американського громадянства, З'єднані Стейти Америки, під тиском різних сил, які намагаються впливати у Вашінґтоні не тільки на правосуддя, але також на закордонну політику Адміністрації, видали 86-річного тяжко хворого А. Артуковіча в руки комуністичних справників, очевидно, на видиму смерть. Західні спостерігачі і знавці відносин в комуністичних країнах навіть не сумніваються, що хорватського націоналіста, який заперечував всякі закиди про його злочинну минувщину, засудять на куру смерти через розстріл, бож треба було підтримати теорію московського центру і КГБ зокрема, про перебування на Заході, зокрема серед антикомуністів, великого числа „воєнних злочинців".

А. Артуковіч довший час жив в Лонґ Біч в Каліфорнії з родиною, аж до часу видачі його в руки юґославської комуністичної влади. Суддя Мілько Гайскі зумисно виголосив емоційне заключне слово, наголошуючи злочини доконані під час Другої світової війни і участь А. Артуковіча в них.

Оборонець Артуковіча внесе апеляцію до найвищого юґославського суду і до президентської ради. Існує в урядових юґославських колах надія, що А. Артуковіч вмішчає може померти природньою смертю і його смерть була б розв'язкою або полегшею для уряду, який не хоче розпалювати антаґонізмів серед власного населення, тим більше, що Хорватія все мала тенденції відсепаруватись від решти країни і створити свою власну самостійну державу.

Дуже гостро виступив в Каліфорнії син А. Артуковіча, Рад, який висловив здивування, що західні демократичні держави, знаючи відносини в комуністичних країнах, видають колишніх своїх громадян на видиму смерть. При тому він заявив, що бажання батька було, щоб поховати його на хорватській землі.

В ЧОРНОБИЛІ ПРОДУКУВАЛИ ПЛУТОНІЙ

Москва. — Пресове агентство ТАСС та інші совєтські засоби масової інформації помало починають повідомляти про подробиці того, що відбувається нині на Чорнобильській нуклеарній електростанції та про наслідки трагедії.

Недавно віцепрезидент Академії Наук СССР Євгеній Веліков в інтерв'ю для ТАСС вперше вжив слово „катастрофа", говорячи про те, що сталося в Чорнобилі. Раніше совєтські представники називали це „аварією" або „інцидентом".

Однак багато питань, що стосуються катастрофи в Україні, досі залишаються без відповіді. Як вважають західні спеціялісти, серед них є і такі, на які Москва ніколи не відповість. Зокрема світ і досі не знає, коли саме сталася пожежа. ССCP повідомив про „аварію" лише 28-го квітня, тоді як Захід вважає, що вона виникла вночі з 25-го на 26-го квітня або й раніше.

У понеділок, 12-го травня, газета „Ню Йорк Пост" повідомила, що пожежа сталася ще раніше — 22-го квітня. Покликуючись на джерела, близькі до французької і англійської розвідок, газета пише, що пожежа виникла в підземному тунелі, в якому прокладена залізниця, що з'єднує Чорнобиль з містом Калінковичі в Білорусі. По цій підземній дорозі випродукований на Чорнобильській нуклеарній електростанції плутоній транспортувався в Калінковичі, де знаходиться фабрика, що виробляє нуклеарні боєголовки. Загасити пожежу в тунелі не вдалося і полум'я перекинулося на один з реакторів.

Здивування про те, що в Чорнобилі, як і на багатьох інших совєтських нуклеарних електростанціях, продукують плутоній для нуклеарної зброї, проникали в пресу і раніше. Мабуть саме тому представників Міжнародної агенції в справах нуклеарної енергетики, які прибули в Совєтський Союз минулого тижня, не допустили в приміщення Чорнобильської електростанції, а показали їм його лише з вікна гелікоптера.

Керівник проєкту Чорнобильської електростанції Іван Ємельянов заявив групі репортерів, що пошкоджений реактор буде поховано в товщі бетону з системою водяного охолодження, поки радіяція в ньому не знизиться до нормального рівня. Коли його запитали, скільки часу на це потрібно, І. Ємельянов відповів: „Сотні років".

Вчені вважають, що протягом найближчих двох місяців в СССР згине біля 2,000 осіб. „Це повільна і болісна смерть", — сказала Розалія Бартелл з Канадського інституту охорони здоров'я. Раніше родини українців в ЗСА говорили про тисячі вбитих під час вибуху і пожежі.

В середу, 14-го травня, генеральний секретар ЦК КПСС Михаїл Горбачов, вперше після Чорнобильської трагедії, виступив на телевізії з промовою, в якій висловив співчуття рідним і близьким загиблих і хвалив мужність робітників, які намагалися ліквідувати наслідки катастрофи. За словами М. Горбачова, трагедія „глибоко схвилювала совєтських людей і викликала велику стурбованість в усьому світі".

Совєтський лідер сказав, що „беручи до уваги надзвичайно небезпечний характер того, що сталося в Чорнобилі, Політбюро взяло в свої руки всю організацію робіт для ліквідації аварії і обмеження її наслідків". Горбачов повідомив, що роботи ведуться цілодобово і що „гірше вже позаду". „Нам вдалося попередити гірше, — сказав Горбачов. — Але ми повинні ще багато зробити. Рівень радіяції на станції все ще є небезпечним для здоров'я людей".

Продовжуючи лінію, з самого початку взяту совєтською пресою, Горбачов накинувся на засоби масової інформації Заходу, які, за його словами, „накопичили гори брехні" про катастрофу в Чорнобилі з метою дискредитації СССР".

Читачі протестують проти ігнорування України

Вашінґтон. — Щоденник „Вашінґтон Таймс" з 9-го травня ц.р. помістив листа Роксоляни Лучаківської-Армстронг із Сілвер Спрінґ, Мд., яка слушно обурилася на статтю в тому щоденнику з 30-го квітня ц.р., в яких автори описуючи нуклеарну катастрофу в Чорнобилі біля Києва, ані разу не згадали, де сталося, а саме України.

Описуючи минулі України, а також її величину та понад 40 мільйонів її населення, Р. Лучаківська-Армстронг звертає увагу редакції на політичну необізнаність і стверджує, що в обличчі найновішої трагедії час, щоб совєтські американських журналістів і їх любов до свободи примусила їх подавати правду про країну, що пережила стільки трагедій і стільки політичних переслідувань.

Лист Р. Лучаківської-Армстронг прикрашений мапою України.

Померла Квітка Стецюк

Джерзі Сіті, Н. Дж. — У ранніх годинах в четвер, 15-го травня 1986 року, тут в місцевій лічниці померла на 66-му році життя св. п. Марія (Квітка) Стецюк, довголітня секретарка 25-го Відділу УНСоюзу, найбільшого в системі цієї організації, і працівниця адміністрації „Свободи" на протязі 35 літ. Вона була в заряді оголошень „Свободи" і „Українського Тижневика". Довгі роки була передовою організаторкою УНСоюзу.

Св. п. К. Стецюк народилася 4-го квітня 1921 року в Ісакові, Станиславівщина. Прибувши до ЗСА після Другої світової війни, включилася в працю УНСоюзу, а відтак в адміністрації „Свободи", відаючи платними оголошеннями. В 1975 році втратила свого мужа, св. п. проф. д-ра Василя Стецюка, видатного науковця і довголітнього генерального секретаря НТША. Покійна була делегаткою на кількох конвенціях УНСоюзу і понад два десятки літ займалася контестами за звання „Міс Союзівки", як неголосуюча секретарка журі.

Св. п. К. Стецюк захворіла два дні після того, як 4-го квітня ц.р. закінчила 35 років праці в „Свободі". Вилив крови в мозку причинився до паралічу тіла, а відтак смерти.

Св. п. К. Стецюк

Залишила в смутку сина Юрія з дружиною Катрусею і дітьми Марком і Петрусем та шваґерку Муху Підгородецьку.

Парастас буде відправлений в неділю, 18-го травня, в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н. Дж., а похорони з того заведення в понеділок, 19-го травня, до церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., і на цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Помер Є. Людкевич

Лос Анджелес. — Тут у вівторок, 13-го травня ц.р., помер Євген Людкевич, активний громадський діяч. Він народився 11-го листопада 1902 року в Рип'янці, Україна.

Покійний залишив у глибокому смутку дружину Марту, дочок Роману і Марту, зятів Авґустина Рудника і Володимира Матлу, синову Марайку, внуків Кіру, Мар'яна, Роману з мужем, Адріяна, Марійку, Марка, Лярису і Тараса, ближчу і дальшу родину в Америці, Канаді, Україні та Польщі.

Похорон відбудеться в суботу, 17-го травня, в Лос Анджелесі.

Замість квітів на могилу св. п. Є. Людкевича родина просить складати пожертви на Патріярший Фонд або на Пласт.

Ю. Осінчук виїжджає в турне по Европі

Ню Йорк. — Відома молода піаністка д-р Юліяна Осінчук, яку недавно публіка так тепло вітала під час концерту у Лінкольн Центрі, виїжджає у найближчих днях на велике турне по Европі. В перший стадії турне вона буде давати концерти із скрипалем Кевіном Лоренсом, професором Бейлор університету в Тексасі.

Перший речиталь камерної музики відбудеться в Лондоні, другий у Амстердамі, в дні 30-го травня ц.р. вони виступлять у Франкфурті, а на закінчення дадуть два концерти у Мілянові.

Після того д-р Ю. Осінчук дасть самостійний концерт в Мюнхені, як також виступить сама в німецькому радіо. Відтак вона переїде ще раз до Лондону де дасть доповідь про українську музику.

Населення України було проти побудови нуклеарної станції

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Як інформує щоденник „Бостон Гералд" зі суботи 10-го травня ц.р., населення України протестувало проти побудови нуклеарних споруд в Чорнобилі ще в 1960-их роках, коли щойно починалося плянування.

Інформації „Бостон Гералд" подані на підставі розмови з мешканцем передмістя Провіденс, Р.Ай., Сітюейт, Євгеном Демченком, який перед 15 роками виїхав з СССР і поселився в стейті Ровд Айленд. Є. Демченко, колишній совєтський високий урядовець, у своєму інтерв'ю з кореспондентом бостонського щоденника Реджінов Бойд заявив, що коли б побудова нуклеарних споруд в Чорнобилі залежала від українського населення, вони б ніколи не існували і населення демонструвало проти того. Він уважає, що не було логічної причини саме в тій частині України будувати нуклеарну станцію тому, що Україна мала досить своїх природних засобів енергії як газ, оливу, вугілля. Але, на думку Є. Демченка, совєтський режим випродував усі природні багатства України, а українська комуністична партія старалася збудити „націоналістичний сантимент" українців тим, що пропаґувала побудову таких споруд саме в Україні.

Щоб розпочати будову, вияснював Є. Демченко, треба було великого резервуару води і совєтський уряд виселив цілі села в найближчій околиці, щоб могти залляти їх водою. З другої сторони, щоб здобути охочих до праці, уряд притягав молодих людей обіцянкою, що вони будуть могти жити у Києві. Але робітникам у Чорнобилі прийшлося відтак жити біля споруд, а не в Києві.

Є. Демченко виявив занепокоєння, що мешканці Києва надто скупо поінформовані урядом про ширину теперішньої нуклеарної катастрофи в Чорнобилі, а передусім, що вже дуже скоро згідно із своєю системою ігнорування небезпек для людей, будуть вимагати, щоб виселені із-за небезпеки радіяції повернулися до свого постійного місця життя.

Вкінці у своєму інтерв'ю, Є. Демченко заявив, що Уряд ЗСА переговорює з фальшивим контраґентом у справі допомоги жертвам нуклеарного нещастя. На його думку допомоги потребує Україна, а не Москва, бо саме українці потерпіли і будуть далі терпіти від наслідків радіяції.

В АМЕРИЦІ

З ЛОС АНДЖЕЛЕСУ прилетів до Москви американський мільйонер Арманд Гаммер, з ініціятиви якого до СССР прибули американські лікарі, які переще пюють кістковий мозок жертвам Чорнобильської нуклеарної катастрофи. На пресовій конференції перед відлетом А. Гаммер повідомив, що американські лікарі повинні закінчити свою працю до кінця цього тижня. За словами Гаммера, д-р Роберт Гейл повідомив його, що досі ні один з його пацієнтів не помер. Гаммер заявив, що везе з собою до Москви медичне обладнання і лікарства на 500,000 долярів. Він оплачує також всі видатки, зв'язані з перебуванням американських лікарів у Совєтському Союзі.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗСА Ричард Ніксон дав інтерв'ю для журналу „Ньюзвік", в якому схвально відізвався про налет американських літаків на військові об'єкти і бази терористів у Лівії, але назвав його недостатнім заходом і закликав до більш рішучих дій. „Якщо бомбардування повториться, — сказав Р. Ніксон, — це повинен бути нищівний удар. Ми добре зрозуміли у В'єтнамі, що поступова ескаляція не може зупинити фанатиків". Колишній президент закликав відмовитися від реторики і порадив президентові Р. Реґенові не говорити наперед про свої наміри.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ГАЗЕТА „Ню Йорк Таймс", дуже мала кількість радіоактивного ізотопу йоду знайдена в атмосфері багатьох американських міст від Солт Лейк Сіті, Юта, до Олбані, Ню Йорк. В Олбані, наприклад, кількість радіоактивного йоду, знайденого цього тижня в опадах, є нижчою від небезпечної дози в 1,000 разів.

АМЕРИКАНСЬКА КОМПАНІЯ Тересат підписала угоду з китайським міністерством астронавтики про запуск двох сателітів зв'язку з допомогою ракет китайської продукції. Президент компанії заявив, що Тересат не мала іншого виходу, бо міжпросторні польоти в З'єднаних Стейтах Америки припинені на невизначений час, а европейська міжнародна космічна корпорація перевантажена замовленнями до 1988 року. Від 1972 року Китай запустив 18 сателітів різного призначення.

НА УРОЧИСТІЙ ЦЕРЕМОНІЇ, яка відбулася в Білому Домі, президент Роналд Реґен вручив медалі Свободи сімом американцям, які внесли особливий вклад в те, „щоб зробити Америку найкращим місцем для життя". Серед нагороджених є сенатор-республіканець Беррі Голдвотер, кандидат на президента у виборах 1964 року. Саме консервативна передвиборча кампанія Б. Голдвотера примусила Роналда Реґена почати політичну діяльність. Вручаючи медалю сенаторові, Р. Реґен назвав Голдвотера „американською легендою". Медалі дістали також 85-річна артистка Гелен Гейс, 89-річний тренер футбольної дружини військової академії Вест Пойнт Ерл Блейк, 78-річний видавець Волтер Анненберг, колишній амбасадор ЗСА в Англії та інші.

ЗБІРКА НА ОБОРОНУ І. ДЕМ'ЯНЮКА ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Нюарк, Н. Дж. — В квітні ц.р. організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) влаштувала вісім громадських зустрічей в більших осередках українців в ЗСА, щоб поінформувати громаду про найновіші події в справі Івана Дем'янюка. Під час зустрічей АОЛПУ звернулася до українців по допомогу в правній обороні І. Дем'янюка.

Голова АОЛПУ, Ігор Ольшанівський, який заплянував промовляти на вічах, наґло захворів і не мав змоги вив'язатися із своїх зобов'язань. (Він помер у четвер, 8-го травня ц.р.). Його заступили д-р Ігор Кошман, віцепрезидент АОЛПУ д-р Андрій Филипович, д-р Богдан Витвицький і Мері Енн Ріккен. Вони з ентузіязмом і зрозумінням представили і пояснили справу І. Дем'янюка і далекосяжні наслідки вислідку його судової розправи на українські і інші етнічні групи. Діти І. Дем'янюка також виступали і передали слухачам тяжке становище їхньої родини.

Гроші зібрані на вічах в заокруглених сумах: 16-го квітня, Бавнд Брук, 1,000 дол.; 11-го квітня, Трентон, 10,000 дол.; 12-го квітня, Нюарк, 8,000 дол.; 13-го квітня, Філядельфія, 10,000 дол.; 18-го квітня, Ню Гейвен, 4,500 дол.; 19-го квітня, Юніондейл, Н. Й., 2,500 дол.; 20-го квітня, Ню Йорк 10,000 дол.; 25-го квітня, Вашінґтон, 3,000 дол.; 26-го квітня, Балтимор, 2,000 дол.

На травень заплянувано п'ять громадських зустрічей в таких місцевостях: Чикаґо, 9-го травня, Милвокі, 10-го травня, Вотервліт, Н. Й., 16-го травня, Ютика, 17-го травня, Керґонксон, 18-го травня.

Щоб збільшити зацікавлення української громади, понад 10,000 пакетів розіслано до людей з просьбою включитися в акцію оборони І. Дем'янюкові. Щоб облегшити збірку грошей на правну оборону І. Дем'янюка в Ізраїлі, спеціяльні конта відкрито в українських банках і кредитівках „Самопоміч" майже в усіх українських громадах.

Від часу вивезення І. Дем'янюка до Ізраїля, 100,000 дол. зібрано на його правну оборону організацією АОЛПУ. Тому що судова розправа І. Дем'янюка притягне увагу світу, потрібно багато більше фондів, щоб дати змогу адвокатам вжити всі можливі докази і засоби в його обороні.

Метою АОЛПУ є зібрати 500,000 дол.

АОЛПУ звертається до всіх громадян позитивно поставитися і щедро пожертвувати на правну оборону І. Дем'янюка. Всі пожертви можна відтягати від податку. Чеки і грошові перекази можна виписувати на: AH-RU Legal Fund, 43 Midland Pl., Newark, N.J. 07106.

Відкрито конто для фонду оборони

С. Бавнд Брук, Н. Дж. (О. Ш.). — Обговорюючи потребу фондів для оборони людських прав і українського імени, Дирекція Кредитівки св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж. рішила відкрити спеціяльне конто для оборони Івана Дем'янюка і Сергія Ковальчука. Число конта 2036.

Бажаючі включитися в цю акцію можуть виписувати чеки на Demjaniuk-Kowalchuk Defense Fund і пересилати на адресу: St. Andrew's Federal Credit Union, **P.O. Box 375, So. Bound Brook, N. J. 08880.**

ШЕВЧЕНКОЗНАВЧА КОНФЕРЕНЦІЯ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Комісія Шевченкознавства Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету, Української Вільної Академії Наук і Наукового Товариства ім. Шевченка запрошують українське громадянство до участи в 6-ій річній науковій Шевченкознавчій конференції присвяченій 125-річчю смерти поета. Конференція відбудеться в суботу, 17-го травня ц.р., о год. 5-ій по полудні, тут в будинку НТШ, при 63 Четверта аве., між 9-ою і 10-ою вул. В програмі відкриття — Юрій Шевельов, Шевченкові зустрічі з Мазепою — Юрій Луцький, Ініціяція кобзаря в поезії Шевченка — Леонід Плющ, Місце Шевченка в українській інтелектуальній історії — Омелян Пріцак, закриття — Ярослав Падох. Після програми відбудеться товариська зустріч при перекусці.

У СВІТІ

СЕНАТСЬКІ ЛІДЕРИ сильно критикували мехіканський уряд за толерування нелеґального перевозу до ЗСА наркотиків і за перекупство багатьох урядових осіб, які за великі хабарі, фактично допомагають контрабанді перекидати на американську сторону кокаїну, маріхуану та інші наркотики. Ті самі продажні особи займалися перепачковуванням різних інших товарів, а також спричили нелеґальній еміґрації мехіканців до ЗСА. На переслуханні в Сенаті голова Митного уряду Віллям ван Рааб заявив, що члени уряду в Мехіко вирощують на своїх городах і полях маріхуану, кокаїну і опіюм і вживають вояків для охорони їхнього „добра".

У ВІЙСЬКОВОМУ АРХІВІ в стейті Мериленд знайдено листу з 36,000 прізвищами воєнних злочинців з Другої світової війни, на якій, як кажуть представники Світового жидівського конґресу є прізвище Курта Вальдгайма, колишнього генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй, а тепер кандидата на президента Австрії. На одній листі є долучений документ розшуку за Вальдгаймом за розстріли полонених юґославських комуністичних партизан. Адміністрація президента Роналда Реґена не займає до цієї справи жадного становища, бо не хоче вмішуватися у внутрішні справи Австрії. Це саме робіть інші держави світу, крім Ізраїля. Архів належить Пентаґонові, а тому, що деякі архівні матеріяли з Другої світової війни є частинно відкритими для зацікавлених, ним напевно користуватиметься в першу чергу КГБ і їхні спільники за кордоном, — кажуть консервативні спостерігачі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00 UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00 Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Смерть виїмкової людини

Несподівана смерть Ігоря Ольшанівського, широковідомого голови організації під назвою Американці в Обороні Людських Прав в Україні, потрясла цілим нашим редакторським колективом, якому Покійний був особливо близький. Він же був постійним гостем в редакції „Свободи", щоб завжди спокійно, зрівноважено, але переконливо інформувати про працю свою і цієї організації, якої основником і душею він був від першого дня її заснування у 1979 році.

Але праця І. Ольшанівського і його найближчої родини — дружини, двох дочок і сина в обороні прав людини в Україні розпочалася ще у 1972 році, коли вони усіми можливими засобами старалися серед американського політичного світу ширити інформації про українських політичних в'язнів і переслідуваних. Першою великою акцією І. Ольшанівського були старання за Валентина Мороза, створення Комітету оборони Мороза що як знаємо увінчалися успіхом з приїздом В. Мороза на американську землю.

У дальшому І. Ольшанівський був промотором, проголошеної Роналдом Реґеном, проклямації вшанування Української Гельсінкської Групи в 1981 році, він теж провадив оборонну акцію за Юрія Шухевича, Івана Світличного, Оксану Мешко, Йосифа Терелю та інших, старався про резолюцію ч 205, що її схвалили і Палата Репрезентантів і Сенат ЗСА, у справі порушення людських прав в Україні.

Св. п. І. Ольшанівський із своїми співробітниками добився того, що Конґрес ЗСА окремим законом покликав комісію для прослідження історії голоду в Україні, яка тепер вже почала діяти під проводом Джеймса Мейса.

Як тільки вийшла на яв трагічна історія спроби втечі українського моряка Мирослава Медведя, І. Ольшанівський знову негайно включився в допомогу та акцію, і він, його дружина та члени АОЛПУ з посвятою і наполегливістю впродовж декольких тижнів, відвідували бюра сенаторів та впливали на них, щоб вони прилучилися до акції сенаторів Гамфрі і Гелмса, щоб створити спеціяльну комісію розгляду цієї трагічної справи.

Не менш активним був І. Ольшанівський також в обороні проти знеславлення українського імени, започаткованого на терені ЗСА ОСІ, а справа Івана Дем'янюка, якого вивезли до Ізраїля, де його чекає суд як мнимого „Івана Грізного", була йому особливо близькою і він посвятив останні місяці свого життя, ще із шпитального ліжка справі оборони Дем'янюка, збираючи фонди на цю оборону.

Сьогодні ще важко під впливом цієї свіжої сумної вістки відтворити цілу ширину праці цієї виїмкової людини. Пишемо виїмкової, бо ледве чи можна знайти порівняння до І. Ольшанівського в нашій сьогоднішній спільноті. Скромно, без бажання слави та розголосу, не висуваючись ніколи на перший плян, Ігор Ольшанівський цілий ряд років посвятив так важливому „лоббі" у бюрах членів Палати Репрезентантів, Сенату, писанню листів до всіх впливових чинників. Він умів впливати на членів української спільноти, щоб висиланням листівок, підписами допомагали корисним для українського народу акціям, він розбудував АОЛПУ в 36-ох стейтах ЗСА, він умів зібрати тисячі долярів на всі, започатковані ним, акції.

Коли інші українські центральні організації довгими годинами засідають і спорять про компетенції та про те, хто буде на видному місці на відвідинах впливових американських чинників чи на важливій знімці у пресі, І. Ольшанівський ніколи не шукав за славою чи особистими користями, а за успіхом започаткованого ним чи іншими доброго діла в обороні України та українців.

Тому, що ми його знали та допомагали йому нашим пером, болюче відчуваємо його брак. Відійшла виїмкова людина, виїмковий оборонець прав людинини, а для нас — виїмковий друг. Кожні його відвідини в редакції ми вітали, знаючи, що вони принесуть лише позитивну акцію, лише добро для української справи.

ФРАНЦУЗЬКА ПОЛІЦІЯ заарештувала і обвинуватила в терористичній діяльності додаткових двох осіб у пов'язанні із підкладенням бомб під великі підприємства Маркс і Спенсер в Парижі і Лондоні. Речник прокуратури заявив, що поліція знайшла додаткові докази і деяку кількість вибухового матеріялу.

Олександер Татомир

УКРАЇНА В ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ

I.

Від закінчення Другої світової війни проминуло вже 40 років, але зацікавлення цим безприкладним збройним конфліктом, який, крім велетенського матеріяльного знищення, спричинив теж смерть 50 мільйонів людей не послабло посьогодні.

Цей конфлікт, що вперше в історії людства мав глобальний характер, що в ньому застосовано на велику скалю блискавичну війну з масовим стратегічним бомбардуванням запілля та пропаганду, як психологічну зброю, це й тепер приковує увагу численних дослідників, які різними мовами пишуть про цей змаг об'ємисті томи.

На окрему увагу заслуговує документальна книга п.н. „Друга світова війна", основана на новім концепті кольорових знімок, з Другої світової війни, що їх знайдено в державних архівах воюючих країн, у публічних бібліотеках і приватних колекціях. Ці знімки мають відношення не тільки до бойових дій, але й до життя звичайних людей за фронтовими лініями, заторкають також Україну і наші визвольні змагання.

Це люксусове видання на кредовому папері, великого формату у твердій оправі, на 385 сторінок, друковане в Італії, вперше появилося англійською мовою в 1985 році у видавництві Ларус і Ко., Інк., у Ню Йорку.

На цінний зміст цієї фотографічної історії склалися: Вступ; подяка власникам архівів, бібліотек і приватних збірок; вісім геополітичних і стратегічних карт Европи й Тихого Океану та 650 знімок різної величини з поясненнями.

Між геополітичними картами на 13-ій сторінці находиться мапа Европи з 1920 - 1923 років, що на ній вирізнено Українську Республіку та її столицю Київ в 1917 - 19 роках. Це важливий документ незалежности України з часів Першої світової війни.

Знімки з українською тематикою

Подаємо вірний огляд пояснень до знімок, що їх редакція помістила в поазбучному порядку місцевостей, країн і континентів:

В часі німецько-совєтської війни, поблизу Дніпра, горить містечко з церквою (120 ст.) — В Харкові у 1942 році українська жінка студіює афіш, на якому німецькі вояки йдуть у бій за мниму свободу українського народу. В дійсності німецька поведінка в УССР заперечувала цей тип пропаганди і тому генерал Ґудеріян сказав: „Ми програли війну того дня, коли забули вивісити український прапор на катедрі в Києві". Ґудеріян — це один із найбільше талановитих німецьких генералів. З приходом Гітлера до влади йому доручили, як великому ентузіястові танків у модерній війні, зорганізувати першу панцерну дивізію. Тактичні ідеї Ґудеріяна стали базою блискавичної війни в роках 1939 - 41, що в ній він доказував прямо чудес своїми танковими з'єднаннями. В 1943 році його назначили інспектором німецьких панцерних дивізій, а після замаху на Гітлера став шефом Генерального штабу, але через постійні непорозуміння з Фюрером звільнили його. (132 ст.)

Німецький вояк керує рухом у Харкові 1942 року. На задньому пляні находиться харчова крамниця з пропаґандивними афішами при вході. Німецька окупація України, яка тривала майже два роки, була позначена масовими реквізиціями поживи, примусовими наборами робітників до Німеччини та безмилосердними репресіями (132 ст.) Окупація мала дуже різні форми. В Східній Европі, а зокрема в Совєтському Союзі, вона була більше жорстока й брутальна, як на Заході (135 ст.) Цілу сторінку присвячено обдертому українському хлопчині, що жебрає на вулиці Харкова (182 ст.)

Нацисти проти незалежности України

Від листопада 1941 року до грудня 1943 року німці окупували Харків — „економічну столицю України". На вулиці зубожілі мешканці розклали рештки непроданих речей. Остання п'ятирічка спричинила господарську деградацію та упадок продукції. Після оточення та знищення мільйонової совєтської армії у вересні 1941 року німці зайняли Київ — „політичну й духову столицю України". З причини численних депортацій на примусові роботи в Німеччині та, не враховуючи традиційного сепаратизму Києва, відмови визнати незалежність України — німцям не пощастило опанувати населення.

Вчасно весною 1944 року ген. Конєв оточив 10 німецьких дивізій коло Корсуня і знищив їх. За цю найбільшу „російську" перемогу Конєва іменували маршалом (184)

Закінчення буде.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Яр К-ий

„Химерна доля"

Після наших Визвольних Змагань, отого великого неуспіху, почався ряд успіхів у всіх ділянках життя-буття нації.

Наглядних успіхів у торгівлі, банківництві та до деякої міри в промислі, не могли не помітити навіть поляки, окупанти наших земель — Галичини, Волині, Полісся, Підляшшя, Холмщини. Впарі з цим не відставала наука й культура.

Говоритимемо про одну тільки ділянку, важливу ділянку культури — театр.

З' перспективи минулого треба подивляти, що не зважаючи на несприятливі обставини в самій Галичині було десять українських пересувних театрів, хоча при добрій волі „власті імущих" централі нашої кооперації, український театр мав би був зовсім інше матеріяльне обличчя.

При наявності театру, радше його широкорозгорненої діяльності, були драматурги, комедіографи навіть автори текстів легкого жанру, не згадуючи композиторів, що творили музику для музичних комедій, ревій чи пісень танкової музики.

Коли ми наслідком Великого Ісходу опинились в Німеччині, Австрії, Франції, культурне а впарі з цим наше театральне життя виявляло подивугідну живучість. У скитальчих умовах не бракувало тоді теж авторів сценічних текстів.

Це саме повторилося на місцях нашого постійного поселення — на північноамериканському континенті (ЗСА і Канаді), в Південній Америці й Австралії.

Від кільканадцяти років настав, так сказати б, застій нашого театру на поселеннях, немає театрів із виключною участю професійних акторів. Ще, Богу дякувати, є студійці, періодичні виступи півпрофесіоналів і талановитих акторів.

* * *

Здавалося, немає театру, немає для кого писати, все таки з радістю стверджуємо, що час від часу появляються драматичні твори, навіть драматичну творчість включено до літературних конкурсів, що періодично відбуваються у ЗСА.

Перед кількома днями до моїх рук попала „Химерна доля", п'єса в п'яти діях Володимира Синенького, видана друком в Чикаґо, 1985 року. До примірника залучено сім дуже прихильних відгуків.

Спробую і я дещо сказати про „Химерну долю".

У п'єсі 12 дійових осіб — виступають українські патріоти, поруч них кагебісти, релігійні і байдужі до релігії люди та духовні особи. Представлено невідрадне життя українських інтеліґентів ув умовах совєтської дійсності, все ж тут і там із проявами справжнього патріотизму чи радше націоналізму, що діє в строго засекречених гуртках.

Таку тему порушено вперше.

Автор, який видно з тексту, знає сценічні вимоги, бо вже перша дія, яка є зав'язком акції приневолює вас уважно слідкувати за кожним словом, бо кожне слово постільки вагоме, що насторожує, хвилює.

П'єса цікава й оригінальна тим, що вже в другій дії наступає кульмінація — Оксана, українська патріотка хоч і комсомолка у власній обороні вбиває рідного брата Степана, старшину КҐБ, завзятого члена й вислужника партії.

Третя дія — змова та підготова втечі на Захід.

Четверта дія — сповідь. Тут аж напрошується запитати хто кого сповідає. Сповідає Оксану перед утечею, переодягнений за монаха її чоловік Андрій, який утік з тюрми. Монаха не впізнає Оксана, що в монаха є навпаки і що він під час сповіді не розкриває.

П'ята дія — Оксана з дитиною в ЗСА й несподівана зустріч і Андрієм. У „геппі-енді" приємно вражає роля дев'ятирічного Юрчика, синочка Оксани й Андрія.

Текст надається на фільмовий сценарій, у якому дію можна представити у великих обрисах, змалювати відносини та вірний побутовий антураж.

Дія „Химерної долі" розгортається дуже цікаво, не зважаючи, що до кульмінаційної точки доходить у другій дії. Побудова п'єси глибоко продумана. Автор не любить довго держати читача чи пак глядача в напрузі, по недовгому часі розпогоджує його, впроваджує в радісний настрій, дає надію на щасливу розв'язку.

Мова твору не лише бездоганна, але допомагає розвиватись акції, та найважливіше, що п'єса дуже сценічна і, як кажуть люди театру, особливо вигришна.

Було б добре, щоб автор представив свою п'єсу для найближчого літературного конкурсу.

Не завадило б також, щоб нею зацікавились наші театральні ансамблі, включивши її у свій репертуар.

Треба радіти, що Володимир Синенький збагатив наш театр ще одним драматичним твором.

ДЖОРДЖ МАРШЕ, КЕРІВНИК французької комуністичної партії, проголосив, що він не буде кандидувати на пост президента Франції в 1988 році. Марше очолює комуністичну партію Франції від 1972 року і був кандидатом тієї партії на президента в 1981 році. Каденція теперішнього президента Франсуа Міттерана кінчається осінню 1988 року.

Михайло Бойко

МИ РОСТЕМ, МИ НАДІЯ НАРОДУ...

Читаючи нашу пресу, досить часто стрічаємо вістки про життя українських поселенців у Південній Америці. Відрадним явищем є це, що ті дописи не лише інформують про всестороннє особисте та організоване життя тамошніх українців, але й стимулюють заможну еміграцію Північної Америки до благородної практичної допомоги „брат братові"

У вислідi акції ЗУАДК-у та Союзу Українок Америки в виді посилок вживаних речей (убрання) допомогли приодіти членів численних родин.

Розуміючи, що без освіти та фахового знання, молоде покоління приречене на — подібно як його батьки чи діди — матеріяльні злидні, СУА десять літ тому почав стипендійну акцію, яка дала можливість соткам бідної молоді набути освіту та практичне знання, з якого вони не лише самі користають, але стараються передати його з черги ширшому загалові.

Натомість недавно започаткований ЗУАДК-ом „Земельний Проєкт" подуманий на те, щоби заспокоїти голод на землю чисельним, але бідним хліборобським родинам.

Одначе, крім названих конечних потреб, існує серед наших поселенців ще одна в нас недобачувана потреба, а саме голод на українське друковане слово. Саме на той голод, при особистих зустрічах, звертають увагу ідейні виховники (в більшості священики та сестри-монахині), які з прямо геройською особистою посвятою працюють по далеко віддалених „колоніях", щоби мало національно свідоме населення не пропадало та не „потонуло в чужому морю". Уважаючи, що конкретні приклади зуміють краще від теоретичних міркувань промовити до переконання читачів, наводжу кілька характеристичних прикладів. Оповідає д-р Ценко, що він в своїй подорожі в „земельній справі" ЗУАДК-у стрінув в глибоких лісах українську селянку, що сама закінчила свою едукацію на чотирьох клясах народної школи, але як уміє, так навчає грамоти не тільки своїх четверо дітей, але й не забуває про сусідські діти, щоби вони не пропадали для нашої Церкви і народу. Чи не заслуговує така жінка та їй подібні на те, щоби їй допомогти бодай букварями, які валяються по наших стрихах чи пивницях.

Будучи в Куритибі (Бразилія) я стрінув дві сестри-катехитки. Вони обидві колишні стипендистки СУА, сплачують свій борг у той спосіб, що після тижневої своєї професійної праці (одна дентистка, а друга високозаавансована референтка державної Суспільної Опіки), їдуть на суботи і неділі на „колонії", щоб навчати дітей української грамоти. Їх журбою є брак шкільних підручників та дитячої лектури. Вправді О.О. Василіяни видали (і то дуже гарні) підручники, але не багато батьків (з огляду на брак гроша) можуть їх закупити.

Переконуючий приклад про значення друкованого слова дає знаний також в Америці і Канаді як місійний провідник, який з великою посвятою працює тепер серед наших поселенців Бразилії і Арґентини о. Володимир Мельник, ЧСВВ. Висилаючи недавно на його адресу дві пачки книжок та знаючи про здоровельний стан того 88-літнього священика-патріота, я запитав чи той труд не є понад його сили.

Ось його відповідь: „На таку працю не можна жаліти власних сил". А далі: „Вправді моєю безпосередньою журбою є закінчення будови церкви сего року, але навчання молодого покоління вважаю такою конечністю, що я минулого року закупив в Ню Йорку книжок за тисячу долярів".

Подумаймо про ситуацію: 1,000 долярів, це на тамошні обставини велика сума, яку міг зужити той священик на інші цілі, а тим часом при відносно малій нашій увазі та трудові, потрібними книжками можна було би заспокоїти й той голод.

Вправді головною ціллю поїздки до Бразилії А. Кравчук було успішне налагодження стипендійної акції СУА, але при тій нагоді вона привезла кілька адрес тамошніх виховників, які прохають допомоги книжками в їх праці.

Здається, справа ясна. Думаю, що з'ясована ситуація дійде до відома ширшого загалу та викличе зрозуміння ваги порушеної сьогодні теми.

Що ми можемо зробити в тому напрямі?

Нема найменшого сумніву, що в кожній нашій хаті, а радше в пивницях чи стрихах є певна кількість книжок, як ми самі читали чи наші діти з них навчалися, а тепер тими книжками ніхто не цікавиться, вони припадають порохами та „непотрібно" забирають місце, а з кожною зміною місця замешкання, ідуть прямо „на сміття". Рівнож можна сміло ствердити, що коли вже тепер реалізовані форми допомоги вимагають „поважнішої" жертви, то „книжкову прислугу" можна виконати радше „хвилиною уваги" та незначним грошовим видатком (поштова оплата). Мабуть, нам легше прийшлось би здобутися на грошову оплату, як „заставити себе" присвятити „хвилину уваги" для відшукання непотрібних книжок.

Для розбудження тої „хвилини уваги" наводжу малий приклад діяння та спосіб практичного поступування. У Ню Гейвені, Конн., при новоствореному Осередку Спадщини організовано бібліотеку, а тому, що між дарованими громадянами книжками траплялися подвійні назви, переслано їх до ЗУАДК-у для висилки до Південної Америки. Коли ж автор цієї

(Закінчення на стор. 3)

Ярослав Падох

ПРО КОНТРОВЕРСІЙНУ ЗУСТРІЧ

або

про молоду книжку й (не) старого автора

Ця зустріч була надиво контроверсійна. Вона, за пляном, присвячена молодій, дослівно вчора народженій книжці, а водночас, поза пляном, патріярхальному вікові автора — ред. Івана Кедрина. Це понад всякий сумнів ствердила кількість і якість присутніх.

Ця, як кожна інша Кедринова книжка, безсумніву не абияка сенсація, а його вік — не менша, а може навіть більша, і це не тому, що мова про круглу дев'ятдесятку, але що її досягнув (дивіться на винуватця!) на диво жвавий і молодий автор і то в своє 90-річчя!

Мабуть має рацію славна письменниця Сімон де Бовуар, морганатична дружина Сартра, що „старий вік є пародією". А хоч совєтський словник іншомовних слів трагічно означає пародію, як „спотворювання суті", то ми в Кедриновому випадку приймаємо радше означення у західньому розумінні, як „жартівливе представлення поважних справ" (словник чужих слів Б. Затурського стор. 325). Це дозволить нам знайти, коли не в мовному, то в філософсько-психологічному наставленні Кедрина, розв'язку конфлікту між молодою книжкою й старим автором. Кедрин, якого знаємо не лише з друкованого слова, але й з життя, не сприймає свого буття й швидко пливучих літ трагічно, і взагалі не трактує себе занадто поважно і в ніякому випадку, до сьогоднішнього включно, не жде й не рахує на гонори старшого пана.

Бо навіщо йому таких гонорів, коли його вічно живе й молоде перо запевнює йому загальне призниння й щобільше, почитність якої можуть йому завидувати журналісти конкуренти усякого віку й ранґи. Відомий критик Джансон писав колись: „є дві атрактивні сили в журналіста: одна — це робити речі — відомими, а друга — робити відомі речі атрактивними". Чи це не про Кедрина мова? Не вірите, візьміть свіжо видану книжку Кедрина й відкрийте на будь-якій сторінці.

Книжки Кедрина не залягають на полицях, розійшлися до останнього примірника. Кедрин впевнений, що й ця нова книжка, яку вітаємо сьогодні, розійдеться без труду. Він гаряче настоював, щоб її наклад збільшити бодай до півтори тисячі. Чи це ознака старости? Та й є основи для його оптимізму. Десять літ після появи передостанньої книжки „Життя-події-люди" книжка ходить по світі, широкому світі. Ось погромщик Митрополита Шептицького, Едвард Прус, у цьогорічній брудній брошурі „Герої з-під знаку тризуба" двічі згадує Кедрина і його книжку.

Що має спільного зі старістю сьогоднішня працездатність Кедрина? Кому не відомо, що він щодня, дослівно щодня, пише бодай дві статті для американських, канадських і, мабуть, інших часописів і журналів. Щодня! А це велике слово і великий тягар праці й відповідальности. В цьому краю відоме окреслення для таких людей, це „воркоголік", або по-нашому нелітературно „налоговий чорнороб". А поза писанням є безліч інших обов'язків від трудних домашніх, до громадських, між іншим докраю віддана допомога й поради для НТШ, дійсним членом якого є Кедрин від довгих років, а під цю пору ще й головою Контрольної комісії.

Що має спільного зі старістю також діяпазон праці Кедрина? Це не лише його давні праці дивували шириною свого зацікавлення; бодай щодругий день стверджуємо в сучасній пресі, що межі ніяк не звузилися, а водночас нічого не втратили на давній глибині і інтересности. Кедрин — історик, політик, мистецтвознавець, психолог, а то й літературознавець є далі взором всесторонньої освіти потрібної журналістові й вміння своє знання вірно, скоро і бездоганно застосувати.

Колись, можна надіятися, що як якийсь студент журналістики вибере собі Кедрина і його професійне підготування практику за тему своєї бодай маґістерської праці, він відкриє багато такого, чого ми вже чи ще не добачуємо в Кедрина. Окрема його заслуга — це закамуфльована педагогіка. Ось пригадаймо один її приклад. У статті „Дмитро Галичин", якого Кедрин шанував, як рідко хто шанує свого зверхника, він пише:

„Над свіжою могилою виголошується тільки панегірики. Це не значить, що вони розминаються з правдою. Але вони грішать односторонністю. Та коли покійний чи покійна належали до породи сірих з'їдачів хліба..., то звичайно, панегіричні промови є вказані й доцільні, як китиця цвітів на могилу. Але супроти осіб на керівних становищах, супроти тих, яких імена переходять до історії народу... не може зобов'язувати принцип „де мортус нігіль нізі бене" (стор. 382) Ось оце ще одна сторінка всестороннього журналіста — дискретна педагогія. Бо чи преса м.ін. не продовжує шкільної освіти, особливо тих, які на школі кінчать свій формальний інтелектуальний розвиток.

А повчав Кедрин своїх земляків у щодругій статті. Тільки перейдім наголовки статтей поміщених в цій його новій книзі: „В межах зацікавлення", „Ідея — рушійна сила", „Соборність", „Компроміс — імператив життя", „Мораль у політиці", „Політика і політиканство", „Політика, почування і логіка" і ін. У цих статтях, як і в житті, Кедрин зберігає засади джентелменства. Не переступає їх ні на дискусіях, ні в своїх творах, які цінує об'єктивність і почуття міри, прикмети не дуже то святковані в журналістиці наших днів. Не ображує нікого й не дає себе спровокувати й навіть ображений не виявляє того. Його знання й досвід дають йому перевагу над своїми противниками, а такт доводить часто до перемоги. Як дипломат шанує першу засаду дипломатії: виграти змагання, але так, щоб противник думав, що він вийшов горою. Висловився десь Сверстюк: „чи. глибше в землю, тим вище в небо". І ця тактика не є чужою Кедринові. Тому є приємністю стояти на громадських спорах побіч нього, але й не прикро програти з ним, чи до нього.

У статті про „Тероризм. Як Захід може виграти" в одному з останніх випусків журналу „Тайм", амбасадор Ізраїля Веньямин Нетониан написав таке: „Відвага, казали римляни, не є єдиною чеснотою, але є такою виїмковою чеснотою без якої всі інші чесноти не мають значення". Бачимо її у Кедрина, чи то в часі т. зв. нормалізації у тридцятих роках у Галичині, чи тут на еміґрації, коли Кедрин зробив революцію в УНР. Заімпонувала вона мені при першій зустрічі й познайомленню з Кедрином в оточеному з одного боку німцями, з другого — совєтами Львові при кінці вересня 1939 року. Користаючи зі своїх

(Закінчення на стор. 3)

ГРОМАДЯНИ! Негайно зверніться до місцевого секретаря чи організатора УНСоюзу, або пишіть прямо до Головної Канцелярії УНСоюзу в Джерзі Ситі за інформаціями про Союзове забезпечення. Пам'ятайте про народну приповідку: БЕРЕЖЕНОГО ГОСПОДЬ БЕРЕЖЕ!

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ

інформує, що

ВИГРАША МИСТЕЦЬКИХ ПРАЦЬ,

яка мала відбутися у неділю, 1-го червня 1986 р.,

відбудеться

в неділю, 8-го червня, о 3-ій год. дня.

Про дальші інформації прошу дзвонити:

(212) 288-8660

КОНЦЕРТ В ПОШАНУ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА В УКРАЇНІ

Архиєпархіяльний Митрополичий Хор, що його спонзорує Архиєпархіяльний Комітет Тисячоліття Християнства в Україні під патронатом ВПреосв. Владики Митрополита Стефана,

влаштовує

в неділю, 1-го червня о год. 4:00 по полудні

в Митрополичому Соборі Непорочного Зачаття при вулиці Франклін ч. 833, Філядельфія, Па. 19123.

КОНЦЕРТ РЕЛІГІЙНИХ ПІСЕНЬ

Програму концерту виконує Об'єднаний хор із 70 хористів під керівництвом маестра МИХАЙЛА ДЛЯБОГА

У програмі композиції Бортнянського й Гнатишина

Запрошуємо всіх до участи

До уродженців і колишніх жителів Дрогобиччини

Дорогі Земляки і Землячки!

Пригадуємо Вам, що

ДЕВ'ЯТИЙ З'ЇЗД ДРОГОБИЧАН

відбудеться

в суботу, 21-го й у неділю, 22-го червня 1986 р. на Союзівці, Кергонксон, Н. Й.

Цим просимо вас усіх прибути з родинами на З'їзд, яким ми відзначимо великі роковини — 130-річчя з дня народження й 70-річчя з дня смерти найбільшого Сина Дрогобицької Землі — Івана Франка. З'їзд матиме, як звичайно, цікаву й різноманітну програму. Його учасники будуть першими, що матимуть нагоду набути наше нове цінне видання — третій том „Дрогобиччина — Земля Івана Франка". Цей том буде гарною пам'яткою не тільки для кожного дрогобичанина й дрогобичанки, але й для їхніх дітей і внуків, які в цій книжці знайдуть правдиві інформації про село, місто й повіт, звідки походить їх рід.

Реєстрація учасників З'їзду почнеться о 10-ій год., а його відкриття відбудеться о 2-ій год. в суботу, 21-го червня.

Повідомлення про участь у З'їзді й замовлення приміщень слід висилати на адресу: Soyuzivka, UNA Estate, Kerhonkson, N.Y. 12446, U.S.A., тел. (914) 626-5641, а замовлення третього тому разом з чеком на 25 ам. дол. — на адресу: Mr. Roman Mykyta, 357 South Parkway, Clifton, N.J. 07014, U.S.A.

Хто бажав би дістати третій том поштою, хай додасть 2 ам. дол. за пересилку.

За Центральний Комітет Дрогобиччини:

Інж. Володимир Осередчук — *голова*
Микола Курчак — *секретар*

При нагоді З'їзду відбудеться мистецька виставка **п-ні Ярослави Стеців та подружжя М. і О. Берегуляків** - наших дрогобичан.

Гей юначе, не барися до Спортової Школи готовися!"

1-ша УКРАЇНСЬКА СПОРТОВА ШКОЛА УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ"

Оселя УБС „Верховина" — Ґлен Спей, Н. Й.

Від: 27-го липня д 23-го серпня 1986 р. (4-ри тижні)

„Січовий Спортовий Садочок" для дітей нижче 6-ти років

КОПАНИЙ М'ЯЧ, ВІДБИВАНКА, ТЕНІС і ПЛАВАННЯ

ФАХОВІ ТА ДОСВІДЧЕНІ ТРЕНЕРИ и ОПІКУНИ

По інформації і аплікації писати:

Ukrainian Sitch Sport School

680 Sanford Avenue • Newark, N J 07106

ОТК — „ВОВЧА ТРОПА"

повідомляє, що

ЛІТНІ ТАБОРИ
для НОВАЦТВА *та* ЮНАЦТВА

відбудуться

від 5-го липня до 26-го липня 1986 року на „Вовчій Тропі" в Іст Четгам, Н. Й.

Карти зголошення можна одержати в кожній Пластовій Станиці або писати на адресу:

Plast Camp, 144 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Реченець зголошень — **31-го травня 1986 р.**

1

1861-1986

Українська Вільна Академія Наук у США

Серія викладів: Профілі видатних представників української академічної традиції в Києві

МИХАЙЛО ДРАГОМАНОВ (1841-1895)

— ФОЛКЛЬОРИСТ —

Доповідач: *Наталя Кононенко-Мойл*

Субота, 24-го травня 1986 р., о 2-ій год. дня

Запрошується всіх зацікавлених.

Велика заля Академії — Українська Вільна Академія Наук у США

206 West 100th Street, New York, N.Y. 10025

Про контроверсійну...

(Закінчення зі стор. 2)

варшавських зв'язків проф. Роман Смаль Стоцький і інші „прометейці" дістали дозвіл польської команди міста перейти зі Львова на німецький бік, щоб не впасти в руки совєтів. Тому, що треба було перейти довгу лінію фронту, обсаджену польським військом Дмитро Паліїв, Юно Навроцький і інші військовики відраджували цю ескападу, мовляв, польські вояки не дозволять українцям перейти на сторону німецького ворога, не зважаючи на дозвіл команди. Все таки декілька осіб, між ними Кедрин, рішилися на цей риск. Вернулися назад до Львова після цілонічного арешту й загрози розстрілу. Крім нервів Кедрин утратив столове срібло, яке, як єдиний маєток, забрав зі собою у наплечнику на чорну годину. Багачем Кедрин досі ще не був. Може нова книжка при нашій допомозі зробить його капіталістом.

На всякий випадок Кедринові не загрожує це, що трапилося одному колезі по фаху, який видав власним коштом збірку своїх статтей. На запит приятеля: „Продав щось? відповів журналіст: мій годинник, саксофон і плащ!"

Вказуючи на широкі межі зацікавлення Кедрина було б гріхом не згадати про його наукові інтереси й спосібності. Це засвідчує ціла низка його публіцистичних статтей і розвідок, а зокрема його книжкові видання, передовсім „Берестейський мир" та „Історичні паралелі". Немає сумніву, що віддавшись виключно науці Кедрин міг стати окрасою нашої історичної науки. Переконані в цьому були кращі українські історики, які в ранніх 1965 роках обрали його своїм дійсним членом.

До своєї книги „У межах зацікавлення" дочіпив Кедрин зовсім неоправдано „Слово на прощання", мовляв, це остання його книжка й другої не буде. Ледве чи є хтось тут присутній, хто не пішов би з Кедрином у заклад, що він вже щось коїть й ми знову в недалекій будучності вітатимемо нову чепурну книжку й її автора. Ці, що були в цій залі минулого тижня на польсько-українській зустрічі, пригадують собі напевно Кедрина і його слово виголошене з молодечим запалом і дзвінким голосом. І кажіть, нащо грозити нам ще й до того в книжці, де кожна сторінка коштує гроші, якимсь прощанням! А що Кедрин це самий знає це видно з його власних слів подяки Господеві за це, що дав йому „сяку-таку ясність ума". Ми так-сяк спостерігаємо це, читаючи його поточні статті...

Книжку Кедрина можна назвати антологією, себто „вибіркою творів зазначеного часу, чи обсягу". Слово антологія означає в старогрецькій мові збирання квітів. Хоч Кедрин чомусь не пише віршів, (що він напевно потрапив би як любитель красного пола), то все ж статті його пасують до цього означення. Наукове Товариство ім. Шевченка складає оцю „китицю квітів" свому найбільш заслуженому й шанованому членові, дякуючи водночас редактор Ользі Кузьмович, яка ці „Квіти" зібрала, перебрала й вміло склала в Китицю.

Колись в минулому, як славетному польському акторові Сольському в його 90-ліття співали традиційне „сто лят", він з удаваним огірченням протестував „то ви бажаєте мені тільки десять років?" Як це добре, що ми українці назагал погані математики й не рахуємо років, тому заспіваймо „Многая, многая літа!"

Ми ростем...

(Закінчення зі стор. 2)

статті переконався особисто в тих країнах про дійсний „голод книжки", Управа середку посилила дальшу збірку,, яка знайшла зрозуміння загалу, а в висліді вислано дотепер 550 книжок, а 350 чекає на нові адреси дальше віддалених від централь „колоній". Посилки книжок упрощені — вони не вимагають ніяких деклярацій — вистачить запакувати книжки в пачку, написати зверху виразну адресу, а тоді на пошті оплатити залежно від ваги (найбільша допускаєма вага 22 фунти коштує 14 долярів). Звичайно, жертводавці питають,які книжки потрібні. Передовсім шкільні підручники (катехизми, читанки до різних кляс, букварі, підручники історії та географії України, співаники), дитяча лектура, лектура для старших і т.д.

Із сказаного ясно, що невелике зусилля поодиноких осіб в виді пересланих книжок може в великій мірі допомогти заспокоїти молоді дитячу цікавість, а багатьом виховникам задержати ту молодь, розсіяну по „забитих дошками від світу колоніях" для нашої Церкви і народу.

А може якась церковна чи народна організація захоче надати тій акції ширший, організований характер! Тоді слова заголовку статті, що їх співає молодь Бразилії як свій гимн, наберуть практичного значення.

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!

UFU Foundation, Inc
203 Second Avenue
New York, N.Y. 10003

В. Половчак отримав нагороду Консервативного Клюбу

На світлині стоять (зліва): Микола Чорний, адміністратор Школи Бандуристів у Ню Йорку; журналістка Еріка Голцер; адвокат Марк Голцер, який співпрацював з д-ром Юліяном Кулясом в обороні В. Половчака, Володимир Половчак, Марія Душник, почесний член Головного Уряду Українського Народного Союзу

Як уже повідомляла „Свобода", Володимир Половчак отримав нагороду Консервативного Клюбу Іст Сайд. Церемонія вручення нагороди, на якій почесними гістьми були сенатор Альфонс Д'Амато і В. Половчак, відбулася в приміщеннях Реджімент Армори в Ню Йорку під час обіду Консервативного Клюбу. Приймаючи нагороду Володимир Половчак, який в жовтні минулого року став громадянином ЗСА, сказав, що він, якому „свобода не була подарована при народженні", прирікає, що він прикладе всіх зусиль, щоб стати „найліпшим американцем", на що присутні заарегували, повставши з місць, овацією.

Сенатора Д'Амато відзначено за його вийняткову ефективну працю, як репрезентанта стейту Ню Йорку за останніх п'ять років.

Мистецька виставка В. Фіцаловича

У Ню Гейвені у приміщеннях „Осередку Спадщини" відбувається виставка творів мистця Володимира Фіцаловича. В неділю, 20-го квітня ц. р., відкрив її керівник „Осередку Спадщини" Василь Гіна. Після відкриття слідувала дуже цікава доповідь мистця В. Фіцаловича про іконографію. Мистець, сам талановитий іконописець, познайомив зібраних із цим родом мистецтва, часто ілюструючи доповідь своїми творами. На виставці показано 24 ікони і таке саме число його графік, точніше, штихів на крейдяному папері (Росса). Зроблені штихи рильцем і голкою з зживанням оліввця і тушу. Більшість їх чорнобілі, але є і кольорові. Помітний кольоровий штих — це „Руїни Батурина".

Головну увагу притягають ікони мистця. Вони прецизно виконані, дійсно „із святою терпеливістю". Так і видно, що мистець вкладає в них не тільки своє уміння, але й душу. Просто відчувається, що пише він їх у молитовному піднесенні.

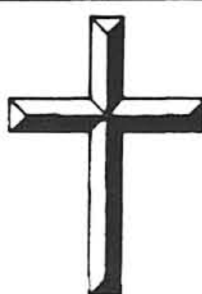
Володимир Фіцалович народився у священичій родині на Гацькому Поділлі у містечку Підгайці, має за собою чималий мистецький дорібок. Його жанр: портрети, натюр-морт, ікони, графіка. У виконанні своїх праць він уживає олію і казеїнову темперу. Намалював він чотири великі розміром портрети Патріярха Йосифа Сліпого. Вони є в Торонто, Баффало, Бостоні і Стемфорді (Дієцезальний Музей). В цьому музеї є також портрет Митрополита Андрея Шептицького його кисти.

Виставка в Ню Гейвені ще триває, тому знавці і любителі мистецтва можуть її оглянути, найкраще у суботи і неділі.

Д-р Михайло Снігурович

ПРЕДСТАВНИКИ ТАЙВАНСЬКОГО національного уряду заявили, що вони є готові переговорювати з представниками комуністичного Китаю у справі повернення пасажирського літака типу Боїнг-747, яким прилетів з Тайвану втікач до Китайської Народної Республіки і там попросив надати йому політичний азиль. Якщо Пекін погодиться на переговори, то це буде перша офіційна зустріч тайванців з представниками комуністичного уряду від часу перехоплення ними влади в Китаю. Покищо Пекін пропонує Гонг Конг як місце зустрічі між обидвома делегаціями.

ДВА ЛІВІЙЦІ СТАЛИ перед судом в Туреччині за те, що вони намагалися збомбити клюб американських старшин минулого місяця, але турецька поліція відкрила своєчасно заговір і заарештувала змовників, в помешканні яких знайдено велику кількість вибухового матеріялу і зброї. Трьох інших лівійців, двох працівників амбасади і одного урядовця лівійської пасажирської летунської компанії судитимуть на цьому процесі у відсутності, бо вони вспіли вміжчасі втекти з Туреччини.

В невимовному смутку повідомляємо Родину, Знайомих і Приятелів, що в четвер, 15-го травня 1986 р. упокоїлася в Бозі

наша Найдорожча і Незабутня МАМА і БАБЦЯ

бл. п.

Марія Квітка Стецюк

вдова по проф. д-рові Василеві

ПАРАСТАС буде відправлений в неділю, 18-го травня 1986 р., о год. 7.30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин (Union Funeral Home), 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J.

ПОХОРОН в понеділок, 19-го травня 1986 р. о год. 9-ій ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя при Сенфорд Авеню в Нюарку, Н. Дж., відтак на український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Ню Джерзі.

В глибокому смутку:

син — ЮРКО з дружиною КАТЕЮ
внуки — МАРЧИК і ПЕТРУСЬ
шваґерка — МАРІЯ зі СТЕЦЮКІВ ПІДГОРОДЕЦЬКА
та ближча і дальша Родина в ЗСА і на рідних землях

ПРОФЕСОР ІСТОРІЇ університету Південної Каролайни Роберт Герцстейн знайшов у крайовому архіві ЗСА запис телефонічної розмови, яка відбулася 22-го вересня 1943 року між лейтенантом вермахту Куртом Вальдгаймом, який перебував у той час в Атенах, і лейтенантом Фреєм, який служив у Сальоніках при верховному командуванні німецьких військ у Греції. Розмова стосувалася депортації до Німеччини 23,749 італійських військовослужбовців.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, дня 19-го березня 1986 р. у Бріджвотер, Н. Дж. упокоївся на 69-му році життя наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, БРАТ І ШВАҐЕР

бл. п. Інж.

ВІКТОР ЯВОРСЬКИЙ

Цією дорогою висловлюємо найсердечнішу подяку всім, хто в нашому горю прийшов нам з поміччю, потіхою, висловами співчуття та співучастю в похоронних обрядах. Сердечно дякуємо о. Михайлові Кучмякові, пароховї церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, який прибув негайно з Тайнами Єлеопомазання, за переведення похорону і за прощальне слово. Рівнож дякуємо о. Михайлові Вівчареві за відправлення Панахиди.

Дуже дякуємо д-рові Любомирові Явному за опіку й поміч. Нашу сердечну подяку за прощальні слова після Панахиди складаємо:

пл. сен. д-рові Юрієві Старосольському, Начальному Пластунові;
пл. сен. Петрові Содолеві, КПР;
пл. сен. Евстахії Гойдиш, ГПБ;
пл. сен. Володимирові Соханові, Голові КПС;
пл. сен. д-рові Романові Андрушкові, Племінному Сіроманців;
пл. сен. д-рові Юрієві Тритякові, Станичному — стан. Нюарку;
інж. Іванові Хамулякові, ТУІА;
мец. Василеві Пасічнякові, Українське Патріярхальне Товариство.

Спасибі всім Друзям матірного Куреня Сіроманців, що всеціло зайнялися похороном і за їх щедрий дар на Виховний Фонд Пласту.

Наша подяка всім, що причинилися до облегшення нашого горя: Землячтву Городенка, друзям з часів студій, а головно цілій Пластовій Громаді, що так зворушливо надіслали співчуття з цієї діяспори.

Хай Всевишній відплатить Вам усім за Вашу щирість.

Дружина — ІВАННА
Син — ВІКТОР
Донька — ХРИСТИНА
Сестра — ОЛЕКСАНДРА КОПАЧ з Родиною
Сестра — СТЕФАНІЯ ЛІСІКЕВИЧ з Родиною
Шваґерки — СЛАВА І ЗЕНЯ ЗАЯЦЬ

ПОДЯКА

З волі Всевишнього 8-го грудня 1985 р. невблаганна смерть рака передчасно забрала від нас у Вічність нашу Найдорожчу і Незабутню ДОНЮ І СЕСТРУ

бл. п.

Лідію Шуль-Богдан

Цією дорогою складаю щиру подяку всім, хто в часі нашого родинного горя і болю по втраті Найдорожчої моєї Доні виявив так багато серця та висловив особисто, листовно чи телефонічно свої співчуття. Щира подяка за Заупокійні Служби Божі, чудові квіти і пожертви на різні цілі. Нашу особливу подяку складаю Всечеснішому о. Тарасові Прокоп, ЧСВВ за відправу Панахиди і похоронних відправ на цвинтарі. Щира подяка о. Лаврентію Лавренюкові, ЧСВВ за похоронні відправи та за теплу і зворушливу прощальну проповідь. Дякую Першому Відд. СУА за відмовлення вервички при домовині. Наша сердечна подяка всім жертводавцям. Щира подяка Працівникам Essex Personnel Agency, Inc. **за численну участь протягом трьох днів, за Служби Божі, чудові квіти. Там Покійна працювала 16 літ на пості менеджера** (Manager), **пізніше заступником президента** (Vice President) **до останнього дня, де дуже її любили і шанували.**

Дякую панові Михайлові Хриненко власникові Українського Ресторану за приготування тризни.

Вкінці дякую похоронному заведенню Петра Яреми за переведення похоронів.

Хай Вселаскавий Господь винагородить Вас усіх своїми щедрими ласками.

Мама — ВІРА ШУЛЬ
Сестра — ОКСАНА з мужем ВОЛОДИМИРОМ
Брат — ЯРОСЛАВ

На ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ за Душу Покійної зложили Родини:

Перший Відділ СУА, Л. Лозинська Кий, А. Одежинська, М. М. Баран, П. Бойківські, В. К. Папухи, М. Лозинська, С. Пешко, д-р М. Стець, В. С. Сливоцькі, А. Ґ. Пастернак, род. Цьолко, З. Ставнича, род. Макар, М. Андрушко, С. Макар, род. Питляр, Шортч, М. Підгородецька, Ґ. Атаманчук, Н. Кифор, В. Влодзюк, І. Крайник, З. Д. Ішак, С. Шпак, А. Стахів, Л. С. Богдан, род. Байлис, І. Л. Завада, Б. Х. Пратка, Л. Возняк, П. Ярема, род. Пратка, Л. К. Питляр, З. Кравець, Б. Сінова, род. Том, Д. Невес, Д. Деферо, С. Воал, І. Дзебора, Л. Лонбарді, Й. Вестрано, Р. П. Квінтаволі, С. Б. Бонні, Л. Ґолдман, Н. Берберґ, К. Тумпоні, Б. Ніс.

Щира подяка за чудові квіти та вінки, які зложили біля домовини.

Роза Мілер, І. Л. Завада, род. Богдан, М. Палнічки, род. Дзове, род. Неллерс, род. Відун, і від праці де Покійна працювала і від Родини.

З вдячністю подаю список жертводавців на УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ в Ню Йорку:

По 100 дол. Віра Шуль, Оксана Шуль-Прохоренко з мужем Володимиром; по 35 дол. Микола і Олександра Крумшин; по 25 дол. Євгенія Рубчак, Таня Борас, Павло Бойківський, Віра Никифорук Березовська, Андрея Одежинська; по 20 дол. Стефа Чорна, М. М. Баран, Зиновія Никифорук, Марія Мотиль, Люба Крумшин; по 10 дол. Лідія Крушельницька, Лідія Магун.

Разом — 480 дол.

На пресовий фонд НАШОГО ЖИТТЯ:

50 дол. Віра Шуль; 20 дол. Михася Баран; 15 дол. Анна Натина, Людвика Танин з чоловіком; по 10 дол. Марія Мотиль, Стефанія Лешко, Стефанія Гуменюк, Люба Дармограй, Леся Ґой, Іванна Жовнір, Софія Салдан, Люба Ярема, Євгенія Вацик, Михайлина Книш, Анна Серант, Ліліяна Завада; по 5 дол. Розалія Стадник, Дарія Чижик, Ольга Кузьмин, Дуня Кріль, Анна Качарай.

Збіркою зайнялася Стефанія Гуменюк, за що їй щира подяка.

Разом — 245 дол.

Щира подяка Окружній Управі СУА в Ню Йорку за дар 25 дол. на Український Музей, і всім членкам Окружної Управи в Ню Йорку, які пожертвували 140 дол. на Український Музей в Ню Йорку.

По 10 дол. Христя Навроцька, Анна Рак, Стефанія Савчук, Люба Артимишин, Олександра Крумшин, Люба Сохан, Ірена Моцюк, Лідія Черник; по 5 дол. Іванна Клим, Олімпія Роговська, М. Рейнарович, Іванна Мачай, Емілія Ройовська, Ірена Мокрівська, Ольга Женецька, Леся Ґой, Анна Васильків, Рома Шуган, Наталя Дума, Лідія Закревська.

Разом — 165 дол.

Була збірка в праці сестри Оксани Прохоренко. Зібрали гроші на American Cancer Society **648 дол.**

Гарвардський Проект Тисячоліття Хрищення України: по 100 дол. Віра Шуль, Оксана Шуль Прохоренко з мужем Володимиром.

На виховання священиків, Стемфорд — 100 дол. Віра Шуль.

На Т-во св. Софія, Патріярший Фонд — 100 дол. Віра Шуль.

На церкву Пречистої Діви Марії, Норт Порт — 100 дол. Марія Андрушків, 50 дол. Віра Шуль.

Загальна сума пожертв .... 2.188.00 дол.

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА Роналда Регена засуджує поведінку колишнього президента Філіппін Фердінанда Маркоса, який, використовуючи безпечне місце на Гаваях, займається підривною діяльністю і критикою політики нового президента Філіппін Коразон Акіно. Державний секретар СЗА Джордж Шулц і перебуваючий з візитою у Вашінґтоні філіппінський римо-католицький Архиєпископ і Кардинал Хайме Сін, критикували підривну діяльність Маркоса і його симпатиків у Філіппінах і за кордоном, які влаштовують антиурядові демонстрації на вулицях Манілі і інших міст та критикують уряд Акіно в пресі.

СОВЄТСЬКІ ОФІЦІЙНІ особи повідомили, що знищений вибухом і вогнем реактор на Чорнобильській нуклеарній електростанції треба замурувати грубим муром з водною охолоджуючою системою, аж поки з нього перестане виходити шкідлива нуклеарна радіяція, — заявив інженер Іван Ємілянов, один з будівничих совєтських нуклеарних реакторів, член-корреспондент Академії Наук СССР. Відповідаючи на питання як довго такий мур повинен охороняти знищений реактор, він відповів: „сотні років, а може й більше". Це ще один доказ, — кажуть західні спостерігачі, — якою страшною загрозою для населення світу є атомова енергія.

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК, під проводом інж. Романа Ракочого, ст., подає до відома, що на літній сезон на Союзівці заплановані такі турніри:

4-6-го липня — УСЦАК-Схід
9-10-го серпня — Подвійні гри
29-го серпня — 1-го вересня — Крайові чемпіонати УСЦАК
14-15-го вересня — Запрошеневий УНС
28-29-го вересня Подвійні гри Пласт
4-5-го жовтня — КЛК.

Відбувся величавий похорон св. п. д-ра С. Росохи

Торонто, Онт. (Р. С. Голіят).—Св. п. д-р Степан Росоха помер 20-го квітня ц. р. на розрив серця, повертаючись додому з академії, присвяченій 47-им роковинам Карпатської України, на якій він виголосив свою останню промову. Про смерть Росохи обширно писала англомовна торонтонська преса „Торонто Стар" з 23-го квітня, і „Ґловб енд Мейл" з 24-го квітня, згадуючи про його політичну, громадську і журналістичну працю. Він помер на 78-му році трудолюбного життя.

23-го квітня, в похоронному заведенні Кардинала зібралося коло 300 осіб, щоб віддати останню пошану своєму довголітньому громадсько-політичному діячеві. Над труною з тлінними останками св. п. Росохи, вкритою десятками вінків і китицями квітів, відправили панахиду отці: о. д-р Роман Стасів—генеральний вікарій, о. д-р Роман Даниляк, о. митрат Петро Хомин і о. д-р Юрій Федорів, при участі хору дивізійників „Бурлаки", яким диригував Богдан Хміль, з участю прапороносців, колишніх Карпатських Січовиків.

24-го квітня прийшло до похоронного заведення коло 300 осіб і ряд представників організацій. Там Владика Ізидор Борецький в асисті о. д-ра Романа Стасіва, генерального вікарія, о. д-ра Василя Бойсака, родича Росохи, який приїхав зі Стемфорду, Конн., відправили панахиду з участю хору „Прометей", яким диригував проф. Василь Кардаш. Біля домовини тримали стійку Карпатські Січовики. Єпископ Борецький у прощальному слові вказав на багатогранну працю св. п. д-ра Росохи як в Карпатській Україні, так і в Канаді.

Леонід Філь передав родині співчуття від Проводу Українських Націоналістів і матірної організації Українських Націоналістів, вказуючи на великі заслуги Покійного в державно-творчій діяльності цієї організації. Д-р Василь Вереш, голова Братства Центрального Проводу Карпатських Січовиків, особистий приятель Покійного, побратима по зброї і попередника на цьому пості, дав огляд 53-річної праці для добра не тільки вужчої батьківщини Карпатської України, але української визвольної справи в найширшому розумінні цього слова. Для української справи св. п. д-р С. Росоха працював до останнього дня свого життя. Зі смертю Степана українці втратили передового громадсько-політичного діяча, журналіста й видавця.

25-го квітня в 9-ій год. ранку в похоронному заведенні зібралися сотні приватних осіб і представників організацій, щоб відпровадити на вічний спочинок св. п. д-ра Степана Росоху. Отець д-р Стасів, в асисті о. студита Евтимія Волинського відправили панахиду, а відтак

Св. п. д-р Степан Росоха

похоронна валка з 90 авт переїхала вулицями Торонто, під ескортою поліції до української католицької церкви св. Покрови Пресвятої Богородиці, де традиційний парастас, Архиєрейську Службу Божу й панахиду відправив Єпископ Ізидор Борецький в асисті отців: генерального вікарія о. д-ра Романа Стасіва, о. д-ра Василя Бойсака, о. Евтимія Волинського—ігумена Отців Студитів, о. прелата Маріяна Стефаніва, о. Богдана Остаповича, о. Івана Барщика й о. Романа Даниляка, а дякував Ілля Якубовський.

Парох цієї церкви, членом якої був Покійний, о. д-р Стасів у своїй проповіді вичислив ряд християнських прикмет Росохи та його віддану працю на церковному й політичному полі.

Єпископ І. Борецький у своїй проповіді дав огляд багатогранної праці Росохи на політичному, науковому й видавничому полі як в Карпатській Україні, так і після приїзду до Канади, на тутешньому терені. Владика кількакратно пригадав про тяжкий життєвий шлях Росохи. Окупанти України, спершу мадяри, а відтак німці, карали Росоху концентраційним табором за його активну участь у державному будівництві Карпатської України.

Владика, прощаючи свого приятеля, підкреслив, що Росоха приніс до Канади посилений ентузіязм до громадсько-національної праці. Він мав великий зв'язок з речниками канадського політичного, публіцистичного й журналістичного світу.

На цвинтарі Парк Ловн після відправи над відкритою могилою Владика Борецький в асисті отців Стасіва, Волинського і крилошанина Остаповича, запечатав гріб, а жалобна громада відспівала „Видиш, брате мій..."

Над відкритою могилою Росоху прощали: проф. д-р Петро Стерчо, з доручення проф. Августина Штефана, колишнього голови Сойму і міністра народної освіти Карпатської України, від президії сойму Карпатської України, від Центральної Народної Ради Карпатської України і від Всеукраїнської Національної Ради, яка діяла під час Другої світової війни в Україні, членом президії згаданих інституцій був св. п. д-р Степан Росоха. Інж. Юрій Шанта прощав свого земляка й побратима по зброї від куреня Карпатських Січовиків міста Торонто, а Михайло Коцар—попрощав свого покійного побратима по зброї від 360-ої станиці Канадського Леґіону. Усі промовці підкреслювали великий вклад праці Покійного у вищезгадані організації і представництва.

Коло 250 осіб приїхало з цвинтаря до Українського Народного Дому на тризну, якою проводив голова цього Дому і похоронного комітету д-р Юрій Данилів. Він відкрив тризну й попросив о. Стасіва, щоб провів молитву. На тризні такі представники організацій висловили співчуття родині св. п. д-ра Степана Росохи, синові д-рові Володимирові Росоcі, дочці Наталці з діточками й жалобній громаді, згадуючи кожний зокрема про життєвий шлях д-ра Росохи й його віддану працю для свого поневоленого народу: мґр Микола Яшко, довголітній приятель і співробітник Покійного—від Карпатських Січовиків з Чикаґо; д-р Юліян Хименець—від Карпатського Союзу; мґр Євген Мастикаш—від президії УНО; д-р Павло Кіт—від Філії Комітету Українців Канади; мґр Василь Верига—від Інституту Споріднених Націоналістичних Організацій (ІСНО); Трохим Остапчук—від Т-ва Волинь; Юрій Глоздович—від Президії Комітету Українців Канади у Вінніпеґу; арх. Павло Ямняк—висловив свій особистий жаль з приводу смерти свого друга, з яким він співпрацював довгі роки; Василь Ситник—від „Нового Шляху"; д-р Богдан Стебельський—від головної управи НТШ Канади; листові вислови співчуття—від Марії Логуш і Гайдамчука.

Автор цих рядків висловив щире співчуття опечаленій родні д-ра С. Росохи, приятелям і жалобній громаді від Спілки Українських Журналістів Америки, її голови Ольги Кузьмович, усього членства і від Зенона Снилика, головного редактора „Свободи".

Зі смертю св. п. д-ра С. Росохи українська журналістика втратила передового працівника українського вільного слова. Відійшов у засвіти Степан, який на протязі понад півсторіччя був передовим журналістом й публіцистом в Україні й поза її межами, головно в Канаді, де покійний роками редаґував і видавав „Вільне Слово", обороняючи своїм острим пером інтереси поневоленої України й нашої діяспори.

Проф. д-р Петро Стерчо, голова Карпатського Дослідного Центру ім. Юліяна Ревая, довголітній приятель і тісний співробітник Покійного, у кінцевому прощальному слові дав повний і докладний огляд праці св. п. д-ра С. Росохи, який ціле своє життя тримався засади що „наша сила в нас самих". Він стояв на шляху боротьби від свого дитинства аж до своєї смерти. Він був добрим християнином, патріотом, чоловіком своєї дружини Єлисавети, яка померла в 1985 році, батьком Володимира і Наталки. Його життєвим мотто було—хрест, меч і книжка. Як добрий християнин С. Росоха робив добрі діла й був прикладом для інших, як борець за національну державність українського народу.

Покійний зі зброєю в руках обороняв свою державу в Карпатській Україні від мадярсько-німецько-польських аґресорів; від дитинства закликав карпато-українську молодь до науки, організував для неї фінансову допомогу й своїм палким словом і пером проповідував правду про Україну.

Д-р Юрій Данилів, голова похоронного Комітету, висловивши співчуття родині, приятелям і зокрема Карпатським Січовикам, склав подяку Владиці Борецькому, генеральному вікарієві о. д-рові Стасіву й всім отцям духовним за молитви і похоронні відправи, а також представникам світових і місцевих організацій, які взяли участь в похоронних відправах і за вислови їх співчуття, та всім людям доброї волі, що взяли участь у похоронних відправах.

Син Покійного д-р Володимир Росоха в імені родини зі зворушенням дякував усім за таку численну участь у відпровадженні його батька в останню туземну дорогу.

Отець д-р Стасів спільною молитвою закінчив традиційну українську трапезу о год. 4:30 по полудні.

Дарія Розчинська, співробітниця св. п. д-ра Росохи, видала „Вільне Слово" з датою 3-10 травня ц. р., присвятивши першу сторінку видавцеві й довголітньому редакторові цього тижневика, головному редакторові св. п. д-рові Росоcі. В тому числі читач знайде докладний огляд життєвого шляху св. п. Росохи й коротке звідомлення про похорони, а діти св. п. Росохи видали окремою брошурою відбитку статті пера проф. д-ра Петра Стерча „Степан Росоха—у 75-ліття народного трибуна Карпатської України", яка була надрукована в календарі-альманаху „Нового Шляху" за 1983 рік. Учасники похоронів дістали в руки докладні інформації про пройдений життєвий шлях св. п. д-ра Степана Росохи.

Трентон у поклоні командирові УПА

У неділю, 13-го квітня ц.р., вірні української католицької церкви свщм. Йосафата в Трентоні відзначили 36-ті роковини героїчної смерти Головного Командира УПА Романа Шухевича.

Після другої св. Літургії настоятель парафії о. митрат д-р Василь Макух відправив Панахиду в наміренні Покійного, в якій взяли організовану участь з прапорами представники ООЧСУ і СУМА та багато вірних.

Після відправи у парафіяльній залі на сцені, прикрашеній зеленню та квіттям, з тризубом, революційним прапором і портретом Романа, відбулася жалобна академія, що її коротким словом відкрив член Управи Осередка СУМА ім. Є. Коновальця і виховник сумівської молоді Михайло Дзюбас, старший.

Слідувала зворушлива деклямація вірша „Тарасові Чупринці" члена недавно основаної ланки „Суминят" 6-річного Тарасика Лишина.

Дбайливо приготовану доповідь виголосив д-р Михайло А. Дзюбас, молодший. Прелеґент підкреслив, що Роман Шухевич кілька років сміливо й енергійно керував збройною і політичною боротьбою ОУН, УПА-УГВР проти нацистсько-німецького і комуно-російського поневолення. Найвищим ідеалом Покійного в житті було вибороти волю і незалежність українському народові. На прохання друзів, щоб покинув рідні землі та виїхав на еміґрацію Роман твердо відповів: „Ми відступати не можемо. Я залишуся там, де мушу бути...!"

У минулому збройну боротьбу українського народу три рази очолювали не славетні генерали, а сміливі сотники — Богдан Хмельницький, Дмитро Вітовський і Роман Шухевич, що вкрили невмирущою славою наші визвольні змагання. Шухевич мав вийнятковий дар добирати найкращих військовиків на відповідальні пости і тому УПА серед найващих умовин зуміла вести з успіхом двофронтову боротьбу проти найбільших потуг світу. Про Шухевича з подивом і глибокою пошаною згадують всі українські самостійники без різниці релігійних та політично-групових переконань. Доповідач пригадав історичні слова Патріярха Йосифа з нагоди благословення пропам'ятної таблиці Романа Шухевича в Римі: „Ми благословимо Пам'ятну таблицю на вічне поминання ген. Т. Чупринки ... бо ми цим згадуємо того, що з молитвою на устах і навіть з вервицею в руках ставив сміливий опір тим, що хотіли поневолити землю батьків наших..."

Вірш „В темному борі..." з чуттям рецитувала юначка СУМА Наталка Литвин. Приявні закінчили жалобну Академію українським національним гимном. — Було би побажаним, щоб як давніше, вся українська молодь Трентону об'єднано складала поклін Головному Командирові УПА Т. Шухевичеві!

О. Т.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АНАСТАЗІЯ ЧУЧАК, член УНС Відд. 286-го ім. св. Володимира, в Джерзі Сиiті, Н.Дж., померла 30-го грудня 1985 року на 72-му році життя. Нар. 11-го жовтня 1913 року в Джерзі Сиiті, Н.Дж. Членом УНС стала 1943 року. Залишила у смутку мужа Василя, синів Івана і Михайла, дочку Маріянну, братів Фреда, Степана, Сема й Івана. Похорон відбувся 4-го січня 1986 р. на цвинтарі св. Хреста в Норт Арлінгтоні, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

П. Балутянська, секр.

ВАСИЛЬ ПАВЛЮК, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаго, Ілл., помер 28-го грудня 1985 року на 61-му році життя. Нар. 14-го січня 1924 року в Долині, повіт Товмач, Україна. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку маму Марію, дружину Ольгу, доньок — Марію Магурно, Дарку Ібарра; сина Михайла, брата Ярослава і семеро внуків. Похорон відбувся 31-го грудня 1985 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Семків, секр.

СОФІЯ ЛИСНЕВСЬКА, член УНС Відд. 292-го ім. св. Івана Хрестителя в Дітройті, Миш., померла 30-го грудня 1985 року на 82-му році життя. Нар. 1903 року. Членом УНС стала 1939 року. Залишила у смутку сина Вілліяма, доньку Мері, сестер Тессі і Минні, п'ятеро внуків і троє правнуків. Похорон відбувся 3-го січня 1986 року на цвинтарі св. Ядвіги, в Дірборн Гайтс, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!

С. Федик, секр.

АНАСТАЗІЯ САМЕЦЬ, член УНС Відд. 468-го ім. Є. Коновальця в Наягра Фоллс, Онт., померла 27-го листопада 1985 року на 80-му році життя. Нар. 1905 року в Ешвилл, Манітоба, Канада. Залишила у смутку мужа Петра, сина Ореста, доньок — Стефанію Перозак і Евгенію Лисейко та 8 внуків. Похорон відбувся 29-го листопада 1985 року на цвинтарі Ферв'ю в Наягра Фоллс, Онт. Канада.

Вічна Їй Пам'ять!

Петро Самець, секр.

ПИЛИП ШПЕРУН, член УНС Відд. 37-го Т-ва „Любов" в Елизабеті, Н.Дж., помер 16-го грудня 1985 року на 75-му році життя. Нар. 1910 року в Україні. Членом УНС став 1963 року. Залишив у смутку дружину Катерину. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

О. Осередчук, секр.

АННА ЛУЖИНСЬКА, член УНС Відд. 382-го ім. св. Тройці в Фраквіллі, Па., померла 27-го грудня 1985 року на 97-му році життя. Нар. 12-го липня 1891 року в Польщі. Залишила у смутку дві доньки і чотирьох синів. Похорон відбувся 30-го грудня 1985 року на цвинтарі св. Михайла у Фраквіллі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

СТЕФАН КУЛИК, член УНС Відд. 293-го в Брукліні, Н.Й., помер 29-го листопада 1985 року на 95-му році життя. Нар. 14-го вересня 1890 року в Полтаві, Україна. Членом УНС став1950 року. Залишив у смутку дружину Ольгу, доньок Ніну і Аліну, внучок Світляну і Аліну, правнуків — Володимира, Дмитра, Стефанію і Катерину. Похорон відбувся 2-го гудня 1985 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Р. Форостина, секр.

СТЕЛЛА ДОТСКО, член УНС Відд. 104-го ім.св. Миколая в Перт Амбою, Н. Дж., померла 21-го листопада 1985 року на 63-му році життя. Нар. в лютім 1922 року в Перт Амбою. Членом УНС стала 1939 року. Залишила у смутку мужа Михайла, дочку Діяну, сина Михайла мол., сестру Тессі Стечишин і одного внука. Похорон відбувся 24-го листопада 1985 року на цвинтаі Успення в Вудбриджі, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

В. Матковський, секр.

ЮЛІЯ ПОДОЛИНСЬКА, член УНС Відд. 236-го Т-ва „вільне Козацтво" в Сейр, Па., померла 25-го грудня 1985 року на 73-му році життя. Нар. 31-го липня 1912 року в Сейр, Па. Членом УНС стала 1934 року. Залишила у смутку мужа Михайла, сина Джеймса, доньку Марію Фрайдмен, шестеро внуків і сестру Галину. Похорон відбувся 28-го грудня 1985 року на українському цвинтарі в Атенс, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Михайло Шкирпан, секр.

ЕМІЛІЯ ОСТАПЧУК—КОНЮХ, член УНС Відд. 412-го ім. І. Франка в Торольді, Онт. Канада, померла 16-го грудня 1985 року на 71-му році життя. Нар. 13-го грудня 914 року в Едмонтоні, Альберта. Членом УНС стала 1957 року. Залишила у смутку мужа Петра, брата Павла Андрусева, ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 19-го листопада 1985 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Е. Смаль, секр.

АННА ЗАЯЦЬ, член УНС Відд. 127-го ім. св. Миколая в Баффало померла 17-го грудня 1985 року на 87-му році життя. Нар. 15-го грудня 1898 року в Україні. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку дітей: Оксану Бережницьку і Любу Цьолко; внуків — Адріяна з дружиною Христею, Ореста з дружиною Павлею і Ліду. Похорон відбувся 21-го грудня 1985 року на цвинтарі Мавнт Калвері, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Гаравус, секр.